

6. Aktivity seniorů

V etapě stárnutí, resp. zdravého stárnutí, sehrává důležitou roli aktivní přístup k životu. Fyzická aktivita, zdravý životní styl, zapojení do veřejného života, sebezvzdělávání nejen v institucích, ale i ve spolupráci s rodinnými příslušníky, či jen touha dohnat všechno to, na co nebyl v době ekonomicky aktivního života čas. To vše jsou prvky, které k aktivnímu přístupu života seniorů patří.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014

Komunální politika je jednou z oblastí, v níž věk při seberealizaci není omezujícím prvkem, dlouhodobá praxe a zkušenost může být i výhodou. Jednou z mnoha aktivit seniorů může být právě zapojení do komunální politiky. Údaje se vztahují k volbám do obecních a městských zastupitelstev v Jihomoravském kraji konaných v řádném termínu v roce 2014 (popř. v letech 2006 a 2010).

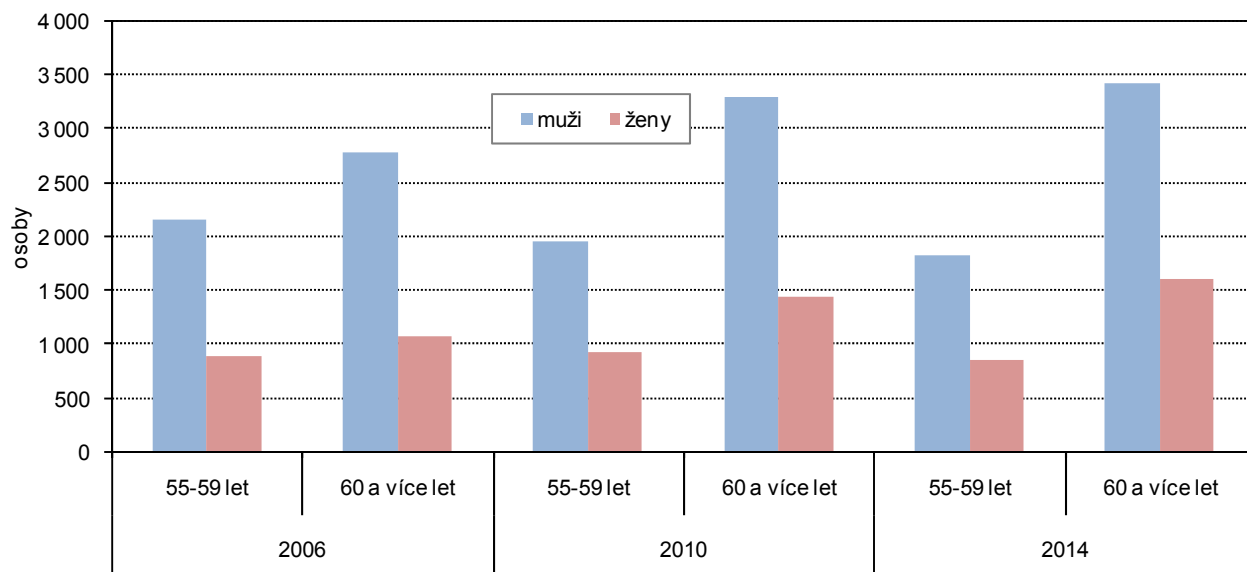
Tab. 6.1 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev v Jihomoravském kraji podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihomoravský kraj	29 336	19 891	9 445	2 789	1 920	869	9,5	9,7	9,2
v tom okres:									
Blansko	3 404	2 399	1 005	307	222	85	9,0	9,3	8,5
Brno-město ¹⁾	5 382	3 434	1 948	802	508	294	14,9	14,8	15,1
Brno-venkov	6 276	4 325	1 951	536	365	171	8,5	8,4	8,8
Břeclav	3 553	2 423	1 130	294	206	88	8,3	8,5	7,8
Hodonín	4 367	2 980	1 387	338	243	95	7,7	8,2	6,8
Vyškov	2 781	1 875	906	244	175	69	8,8	9,3	7,6
Znojmo	3 573	2 455	1 118	268	201	67	7,5	8,2	6,0

¹⁾ v počtu je zahrnuto 4 560 kandidátů do voleb zastupitelstva městských částí a 822 kandidátů do magistrátu města Brna

Na podzim v roce 2014 se konaly komunální volby, v nichž se v Jihomoravském kraji volilo 6 617 zastupitelů obecních a městských zastupitelstev a 560 zastupitelů městských částí. Voličskou základnu tvořilo 954,4 tisíc zapsaných voličů (k datu konání 2. dne voleb volič musí dosáhnout věku 18 let), z tohoto počtu bylo 22,3 % voličů ve věku 65 a více let (počet 65letých a starších k 31. 12. 2014). Počet voličů se mezi roky 2006 a 2014 zvýšil o 18,1 tisíc, počet osob ve věku 65 a více let vzrostl o 43,2 tisíc a podíl voličů v seniorském věku na počtu voličů vzrostl o 4,2 bodu. V roce 2006 bylo v komunálních volbách zapsáno 936,3 tisíc voličů (z toho 18,2 % v seniorském věku), v roce 2010 to bylo 950,3 tisíc voličů (z toho 19,6 % v seniorském věku).

Graf 6.1 Kandidáti v Jihomoravském kraji podle věku a pohlaví ve volbách do obecních zastupitelstev v letech 2006, 2010 a 2014

Do městských a obecních zastupitelstev v roce 2014 kandidovalo 24 776 kandidátů (z toho 7 737 žen) a do zastupitelstev městských částí 4 560 kandidátů (z toho 1 708 žen). Průměrný věk kandidáta do zastupitelstev měst a obcí dosáhl 45,3 roku (45,3 roku u mužů a 45,2 roku u žen), průměrný věk kandidáta do zastupitelstev městských částí činil 47,0 roku (46,7 roku u mužů a 47,4 roku u žen). V celkovém počtu kandidátů v kraji bylo 2 789 kandidátů ve věku 65 a více let (9,5 %). Nejstaršímu kandidátovi bylo 92 let u kandidátů do obecních zastupitelstev a 93 let u kandidátů do zastupitelstev městských částí.

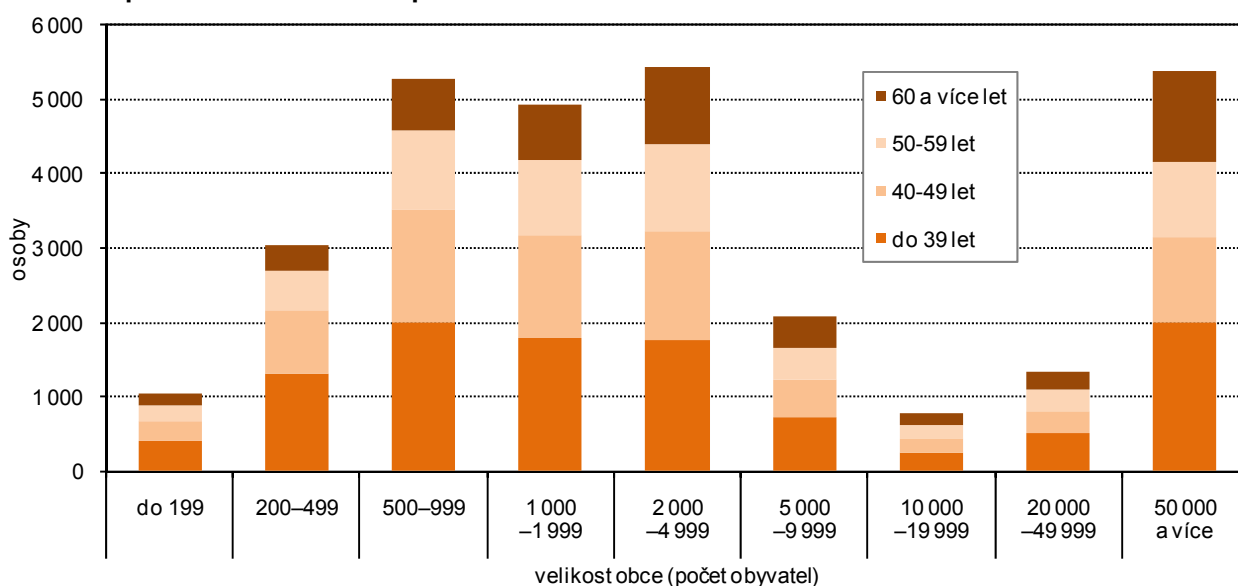
I když za komunální volby z roku 2006 a 2010 není k dispozici tak podrobné věkové členění kandidátů, je možno uvést alespoň počty kandidátů ve vyšším věku podle základních věkových skupin. Z grafu 6.1 je zřejmé, že počet kandidátů ve věku 60 a více let postupně narůstal. Zvyšoval se tak i jejich podíl na celkovém počtu kandidátů – v roce 2006 3 868 kandidátů ve věku 60 a více let tvořilo 14,5 % celku, v roce 2010 4 745 60letých a starších kandidátů tvořilo 15,7 % z celku a v roce 2014 již 5 055 kandidátů ve věku 60 a více let tvořilo 17,2 % z celkového počtu kandidátů.

Tab. 6.2 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev v Jihomoravském kraji podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

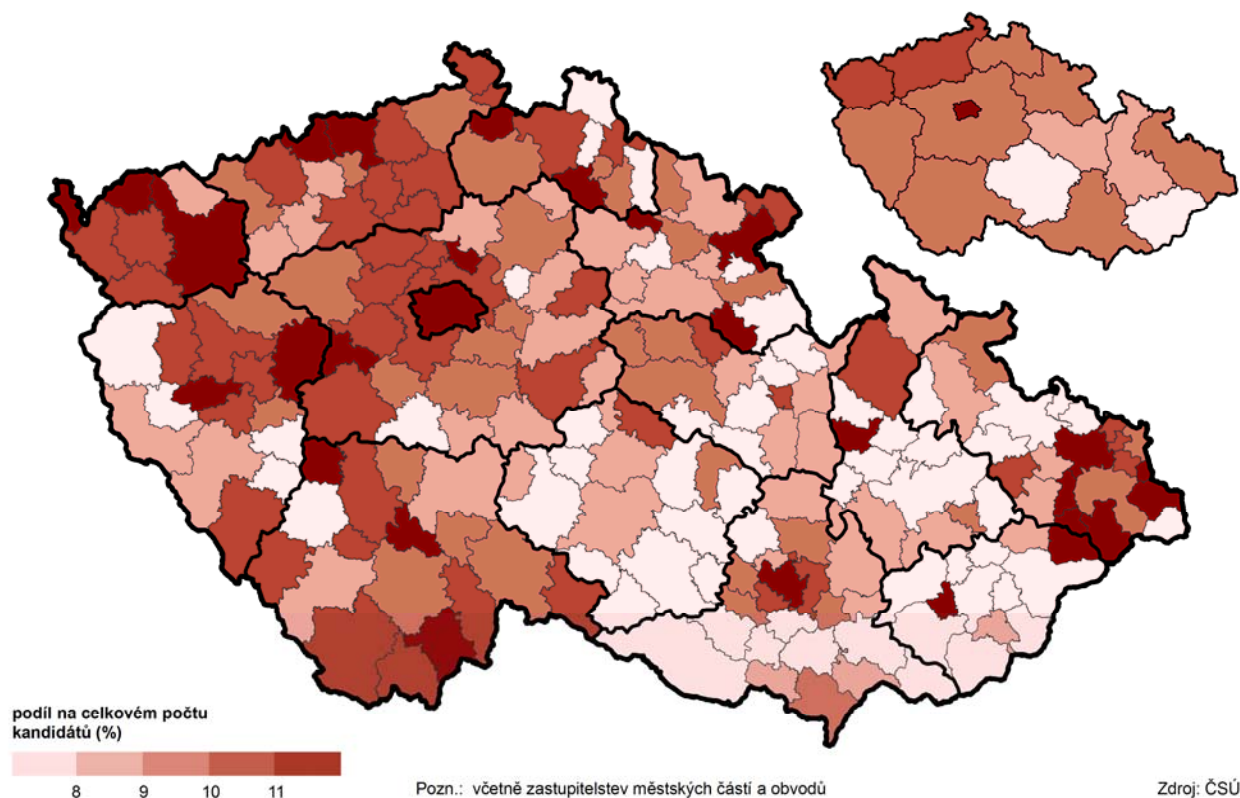
	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihomoravský kraj	29 336	19 891	9 445	2 789	1 920	869	9,5	9,7	9,2
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	1 043	712	331	68	47	21	6,5	6,6	6,3
200–499 obyvatel	3 030	2 100	930	141	99	42	4,7	4,7	4,5
500–999 obyvatel	5 288	3 714	1 574	315	255	60	6,0	6,9	3,8
1 000–1 999 obyvatel	4 946	3 371	1 575	411	279	132	8,3	8,3	8,4
2 000–4 999 obyvatel	5 450	3 723	1 727	595	419	176	10,9	11,3	10,2
5 000–19 999 obyvatel	2 855	1 921	934	327	220	107	11,5	11,5	11,5
20 000–49 999 obyvatel	1 342	916	426	130	93	37	9,7	10,2	8,7
50 000 a více obyvatel	5 382	3 434	1 948	802	508	294	14,9	14,8	15,1

Podíl kandidátů v seniorském věku (9,5 %) byl v roce 2014 na úrovni republikového průměru a byl 6. nejnižší mezi kraji – např. v Praze bylo na kandidátkách 14,4 % kandidátů v seniorském věku. V rámci kraje byl nejvyšší podíl seniorů na kandidátkách v Brně-městě (14,9 %), tento podíl byl nejvyšší i v porovnání správních obvodů ORP - hranici 10 % byla překročena i v SO ORP Blansko a Šlapanice. Nejnižší podíl seniorů na kandidátkách byl v SO ORP Moravský Krumlov, a to 6,3 %. Obecně lze říct, že v menších obcích byla snaha seniorů o zapojení do komunální politiky nižší.

Graf 6.2 Kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev v Jihomoravském kraji podle věku a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

Kandidáti ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Mezi zvolenými zastupiteli v kraji v roce 2014 bylo **6 617 zvolených zastupitelů měst a obcí** (z toho 1 719 žen) a **560 zastupitelů městských částí** (z toho 149 žen). Průměrný věk zvoleného zastupitele měst a obcí dosáhl 45,9 roku (45,8 roku u mužů a 46,0 roku u žen), průměrný věk zastupitele městských částí činil 46,5 roku (46,7 roku u mužů a 46,2 roku u žen). V celkovém počtu zvolených zastupitelů v kraji bylo **pouze 347 osob ve věku 65 a více let** (4,8 % z celkového počtu). Nejstaršímu zastupiteli bylo 80 let u zastupitelů obecních zastupitelstev a 82 let u zastupitelů městských částí. Podíl zastupitelů v seniorském věku z celkového počtu byl pod republikovým průměrem (5,8 %) a mezi kraji byl 4. nejnižší.

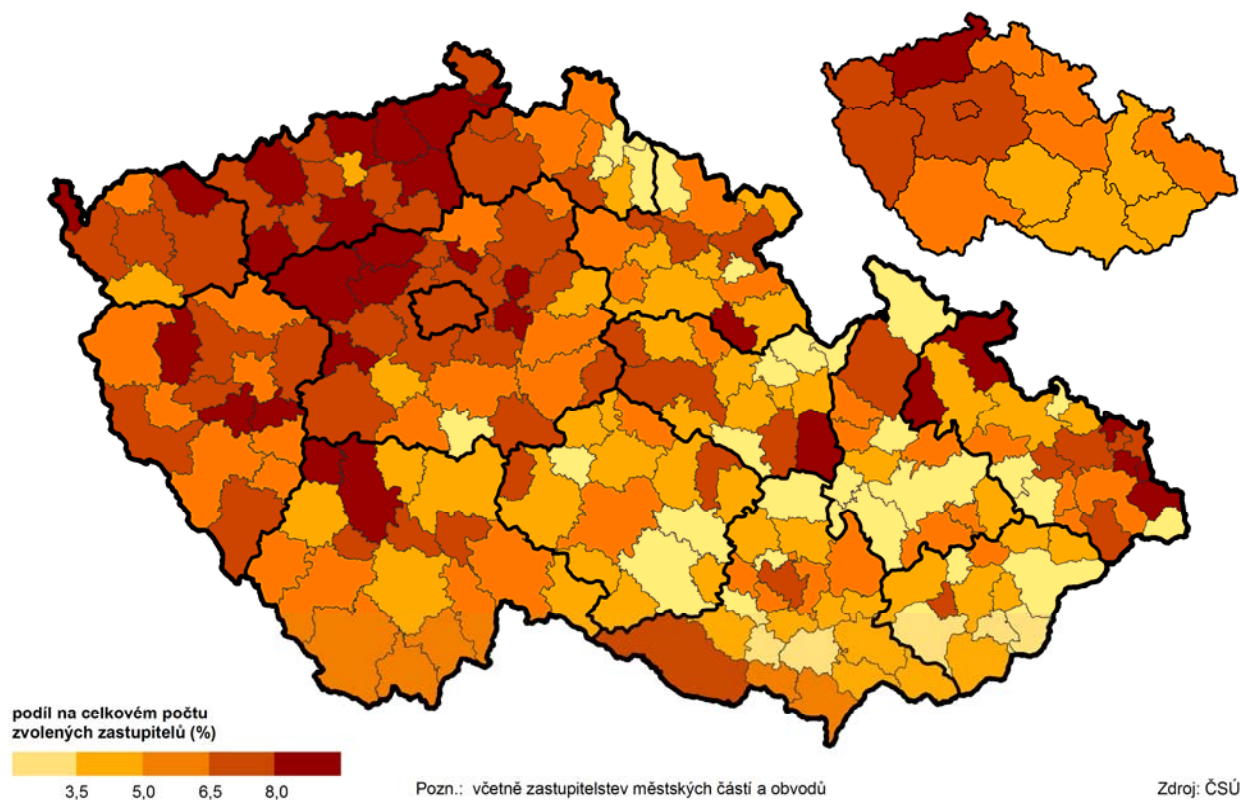
Tab. 6.3 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev v Jihomoravském kraji podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihomoravský kraj	7 177	5 309	1 868	347	274	73	4,8	5,2	3,9
v tom okres:									
Blansko	1 071	801	270	43	32	11	4,0	4,0	4,1
Brno-město ¹⁾	615	453	162	49	44	5	8,0	9,7	3,1
Brno-venkov	1 839	1 380	459	73	52	21	4,0	3,8	4,6
Břeclav	765	573	192	32	24	8	4,2	4,2	4,2
Hodonín	908	670	238	41	36	5	4,5	5,4	2,1
Vyškov	775	557	218	37	31	6	4,8	5,6	2,8
Znojmo	1 204	875	329	72	55	17	6,0	6,3	5,2

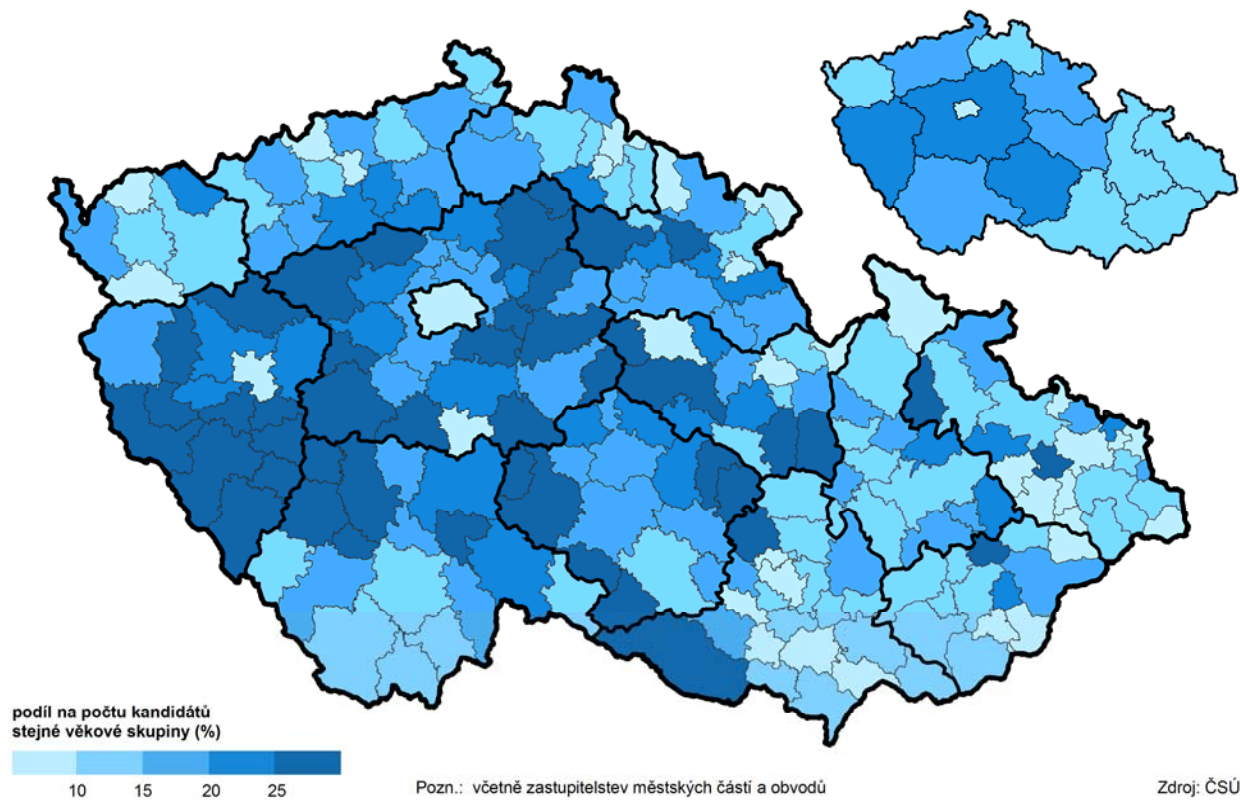
¹⁾ v počtu je zahrnuto 560 zastupitelů městských částí a 55 zastupitelů magistrátu města Brna

Bylo uvedeno, že v roce 2014 do zastupitelstev v kraji kandidovalo 2 789 kandidátů v seniorském věku. Důvěru dostalo a do zastupitelstva bylo zvoleno 347 z nich, tj. 12,4 % z počtu kandidujících v daném věku. Tento podíl jako vyjádření úspěšnosti seniorů ve volbách však byl mezi kraji také 4. nejnižší.

Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

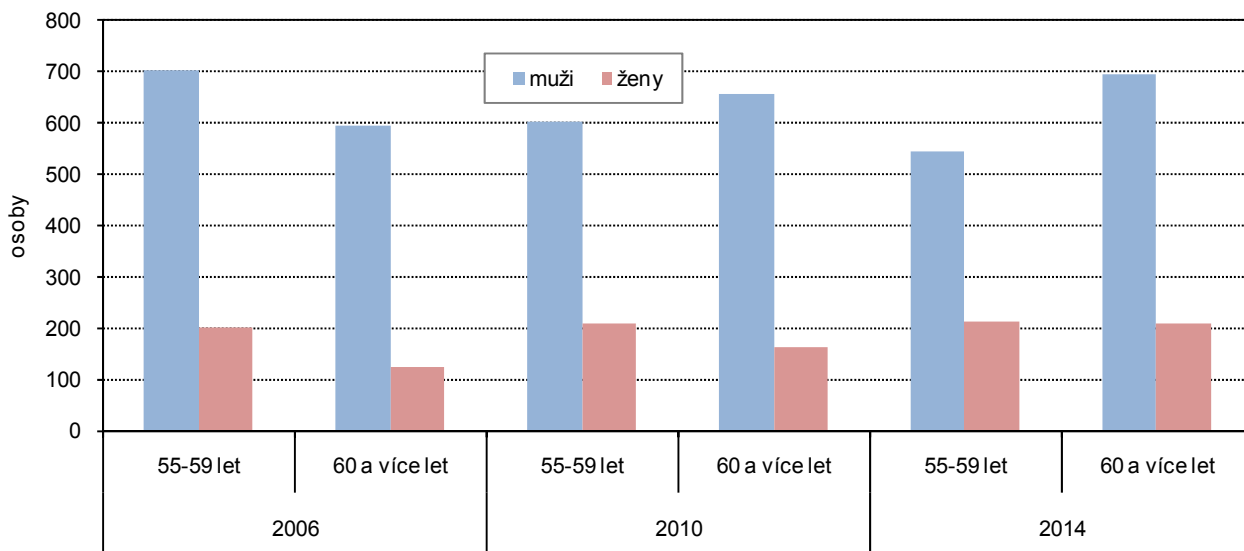
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

V rámci správních obvodů ORP kraje byly neúspěšnější seniorští kandidáti v SO ORP Znojmo, zde bylo z kandidátů v seniorském věku zvoleno do zastupitelstva 28,8 % z nich. Podobně v SO ORP Tišnov čtvrtina z kandidujících seniorů (25,0 %) ve volbách uspěla.

Z pohledu na delší časové období lze opět konstatovat, že počet zastupitelů ve vyšším věku postupně narůstal. V roce 2006 bylo mezi zvolenými zastupiteli v kraji celkem 718 osob ve věku 60 a více let (9,9 % z celku). V roce 2010 se jejich počet zvýšil na 818 (11,3 % z celku) a v roce 2014 na 906 (12,6 % z celkového počtu zastupitelů).

Graf 6.3 Zvolení zastupitelů v Jihomoravském kraji podle věku a pohlaví do obecních zastupitelstev v letech 2006, 2010 a 2014

S postupným růstem počtu kandidátů ve věku 60 a více let narůstal i počet zvolených zastupitelů v této věkové skupině. Ovšem úspěšnost vyjádřená jako podíl zvolených zastupitelů v daném věku na počet kandidátů ve stejném věku spíše kolísala. V komunálních volbách v roce 2006 počet zvolených zastupitelů ve věku 60 a více let představoval 18,6 % z kandidátů daného věku, v roce 2010 se podíl úspěšných snížil na 17,2 %. V roce 2014 z 60letých a starších kandidátů bylo zvoleno 17,9 % zastupitelů.

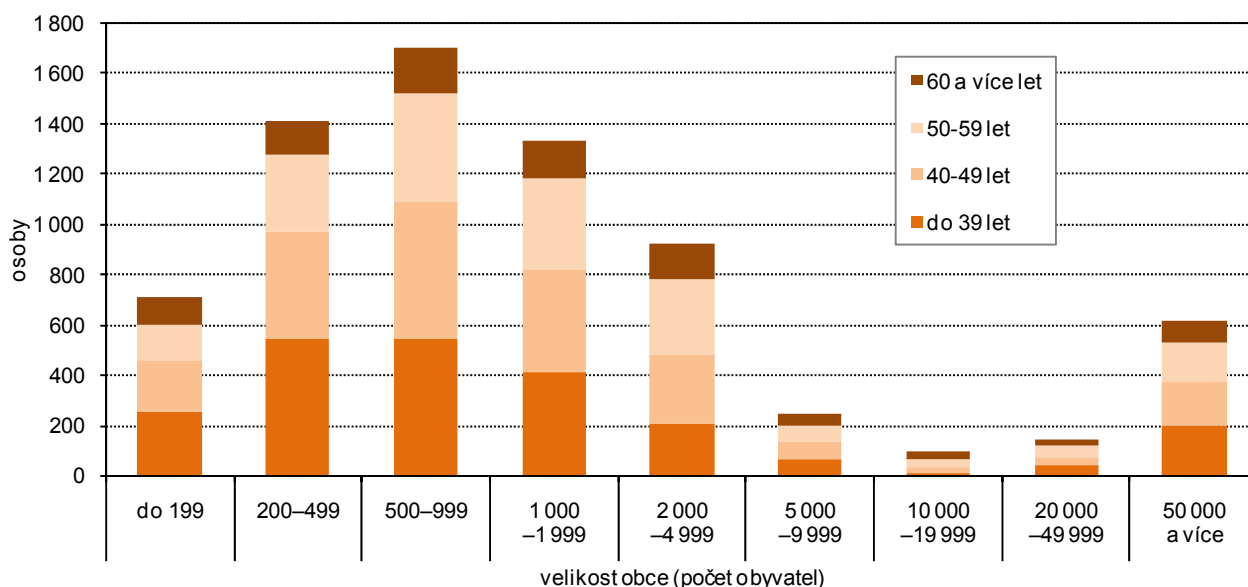
Z pohledu velikostních skupin obcí se zastupitelé v seniorském věku v roce 2014 podíleli nejvyšším dílem na celkovém počtu zastupitelů v nejmenších a největších obcích. Ovšem v obcích do 199 obyvatel kandidovalo 68 kandidátů v seniorském věku a 50 z nich, tj. 73,5 %, bylo zvoleno do zastupitelstva. Naproti tomu v obcích s 5 až 20 tisíci obyvateli kandidovalo 327 kandidátů v seniorském věku a ve volbách uspělo pouze 18 z nich, tj. 5,5 % z kandidujících.

Tab. 6.4 Zvolení zastupitelů ve volbách do obecních zastupitelstev v Jihomoravském kraji podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihomoravský kraj	7 177	5 309	1 868	347	274	73	4,8	5,2	3,9
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	711	504	207	50	37	13	7,0	7,3	6,3
200–499 obyvatel	1 413	1 008	405	52	33	19	3,7	3,3	4,7
500–999 obyvatel	1 704	1 286	418	59	48	11	3,5	3,7	2,6
1 000–1 999 obyvatel	1 334	991	343	58	47	11	4,3	4,7	3,2
2 000–4 999 obyvatel	924	703	221	48	39	9	5,2	5,5	4,1
5 000–19 999 obyvatel	335	251	84	18	17	1	5,4	6,8	1,2
20 000–49 999 obyvatel	141	113	28	13	9	4	9,2	8,0	14,3
50 000 a více obyvatel	615	453	162	49	44	5	8,0	9,7	3,1

Podílům „seniorských zastupitelů“ podle velikostních skupin obcí odpovídají i výsledné podíly v rámci SO ORP. Nejvyšší podíl zastupitelů v seniorském věku z celkového počtu zastupitelů byl zjištěn v Brně (8,0 %) a v SO ORP Znojmo (6,7 %), naopak nejnižší v SO ORP Pohořelice (0,8 %) a Hustopeče (2,1 %).

Graf 6.4 Zvolení zastupitelé do obecních zastupitelstev v Jihomoravském kraji podle věku a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

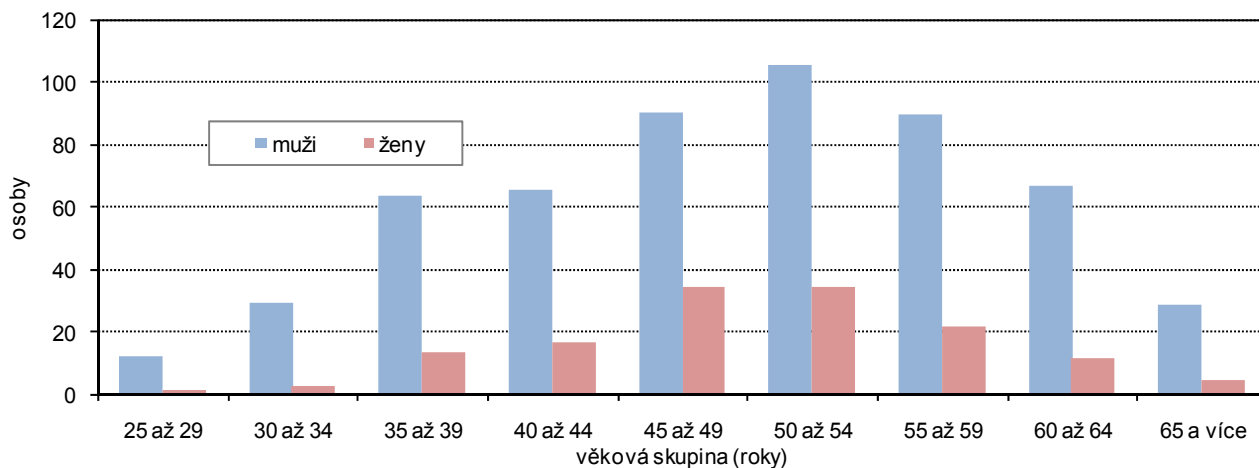
Seznam starostů měst, obcí a městských částí včetně primátora města Brna (dále jen „starostové obcí“) byl doplněn o věk podle data narození uvedeného v registrovaných kandidátních listinách Jihomoravského kraje z voleb na podzim 2014 (věk kandidáta dosažený k druhému dni voleb). Uvedený stav tak odpovídá situaci k 11. 10. 2014.

Tab. 6.5 Starostové v obcích Jihomoravského kraje podle pohlaví a vybraných věkových skupin (věk k 11. 10. 2014)

	Starostové			z toho ve věku								
	celkem	muži	ženy	55 až 59 let			60 až 64 let			65 a více let		
				celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihomoravský kraj	701	556	145	112	90	22	79	67	12	34	29	5
v tom okres:												
Blansko	116	94	22	18	16	2	12	10	2	3	3	-
Brno-město ¹⁾	30	25	5	1	1	-	-	-	-	2	2	-
Brno-venkov	187	152	35	33	28	5	23	21	2	11	9	2
Břeclav	63	43	20	9	5	4	10	8	2	4	2	2
Hodonín	82	59	23	16	12	4	6	4	2	3	2	1
Vyškov	79	62	17	18	12	6	8	7	1	4	4	-
Znojmo	144	121	23	17	16	1	20	17	3	7	7	-

¹⁾ v počtu je zahrnuto 29 starostů městských částí a primátor města Brna

Graf 6.5 Starostové obcí v Jihomoravském kraji podle pohlaví a věku (věk k 11. 10. 2014)

I přes možné časové zkreslení lze konstatovat, že největší počet starostů obcí v kraji, a to pětina z celkového počtu, byl ve věku 50 až 54 let – 141 starostů obcí, tj. 20,1 % celku. Na jedné straně věkového spektra bylo 15 starostů obcí ve věku 25 až 29 let a na druhé straně 34 starostů obcí v seniorském věku. Nelze ale říci, že starosta v seniorském věku je výhradně spojen s malou obcí. Celkem 10 starostů ve věku 65 a více let bylo sice v obcích s počtem obyvatel nižším než 199, ale 7 starostů v tomto věku bylo v obcích s 200 až 499 obyvateli i v obcích s 500 až 999 obyvateli. Celkem 5 starostů v seniorském věku bylo v obcích 1 až 2 tisíce obyvatel a 3 starostové v obcích 2 až 5 tisíce obyvatel. Navíc 2 starostové v seniorském věku působili v městských částech v Brně.

Senioři a informační technologie

Využívání informačních a komunikačních technologií (počítač, internet, mobilní telefon, mobilní telefon s internetem) není pouze výsadou mladší generace. Svědčí o tom výsledky výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a jejich využívání jednotlivci (VŠIT).

Šetření VŠIT provádí Český statistický úřad každoročně vždy ve 2. čtvrtletí sledovaného roku formou osobní návštěvy u výběrového vzorku jednotlivců ve věku 16 a více let. V regionálním členění jsou výsledky publikovány v relativním vyjádření pouze jako tříleté průměry, např. údaj za rok 2014 je průměrem hodnot zjištěných v šetření ve 2. čtvrtletí roku 2013, 2014 a 2015.

Pro interpretaci výsledků šetření je nutno upřesnit, že za **uživatele osobního počítače (internetu)** je považován jednotlivec, který použil osobní počítač (internet) alespoň jednou v posledních 3 měsících, a to kdekoliv (doma, v zaměstnání, ve škole, v knihovně) a z jakéhokoliv důvodu (soukromý, pracovní).

Výsledky šetření v Jihomoravském kraji ukazují, že používání počítače a internetu jednotlivci ve věku 16 až 34 let je již samozřejmostí. Podíl těch, kteří v této věkové skupině populace informační technologie nepoužívají je mizivý a s postupem času se i nadále snižuje. U osob ve věku 35 až 64 let počítač a internet používaly čtyři pětiny z nich, pouze 14 % osob této věkové skupiny uvádělo, že počítač či internet nikdy nepoužilo.

Potěšujícím zjištěním bylo, že **osoby v seniorském věku počítač a internet používaly stále ve větší míře** a klesal tak podíl těch, kteří tyto technické vymoženosti nikdy nepoužili. Ještě v roce 2010 používalo počítač v posledních 3 měsících 15 % seniorů, v roce 2014 se podíl zvýšil již na téměř 24 %. Obdobně mezi seniory vzrostl i podíl používajících internet – zvýšení z 13 % v roce 2010 na 25 % v roce 2014. Naopak podíl seniorů, kteří uvedli, že internet nikdy nepoužili, poklesl z 81 % v roce 2010 na 66 % v roce 2014. Obdobně poklesl i podíl seniorů, kteří nikdy nepoužili počítač, a to ze 78 % v roce 2010 na 64 % v roce 2014.

Tab. 6.6 Jednotlivci podle použití osobního počítače a internetu podle věku v Jihomoravském kraji v letech 2010 až 2014^{*)}

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

	Jednotlivci podle použití informačních technologií (podíl v %)									
	použili v posledních 3 měsících					nikdy nepoužili				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	Osobní počítač									
Podíl z počtu osob ve věkové skupině:										
16–34 let	89,1	92,7	95,1	96,7	95,9	7,0	5,0	2,5	1,8	2,3
35–64 let	66,2	71,5	75,9	78,9	80,6	28,3	22,5	18,2	15,4	14,4
65 a více let	15,1	16,4	17,0	20,2	23,8	77,6	75,2	73,0	70,2	63,9
	Internet									
Podíl z počtu osob ve věkové skupině:										
16–34 let	87,9	92,0	95,3	97,1	96,8	8,2	5,2	2,4	1,4	1,9
35–64 let	64,1	71,2	76,1	80,1	81,4	30,5	23,7	19,0	15,8	14,6
65 a více let	12,9	15,2	17,3	21,4	25,4	81,3	77,4	74,7	71,4	66,0

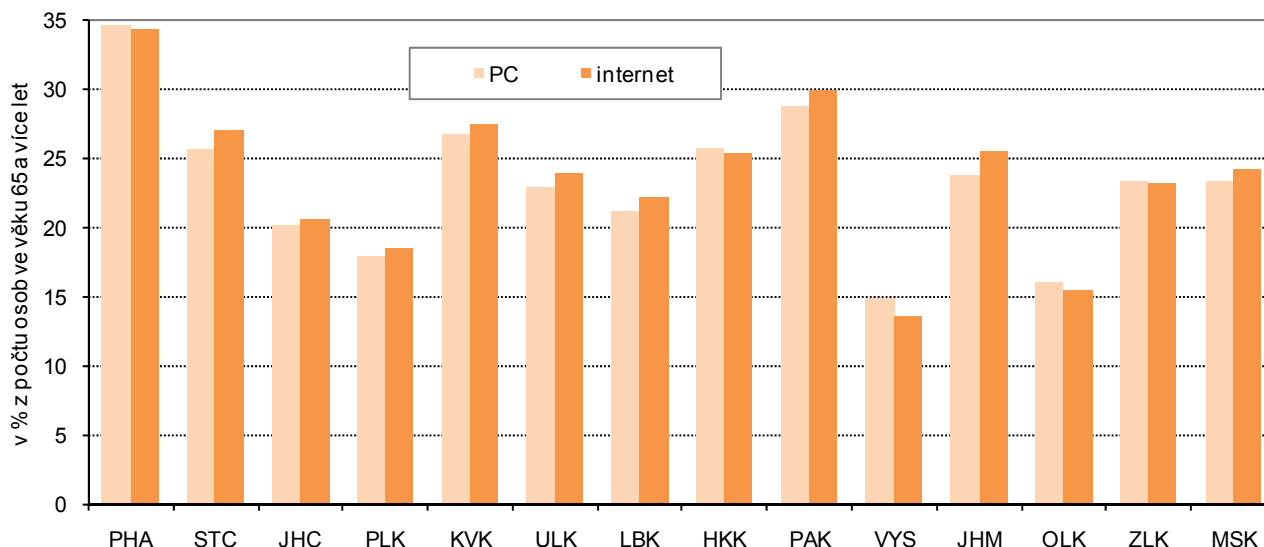
^{*)} Vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. za rok 2014 je údaj vypočítán jako průměr z dat za roky 2013, 2014 a 2015. Období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku

Aktivita jihomoravských seniorů v tomto směru byla v roce 2014 srovnatelná s republikovým průměrem. Podíl seniorů používajících PC v rámci ČR byl sice o 0,5 bodu vyšší (v ČR 24,3 %), ale krajský podíl seniorů

používajících internet republikový podíl převýšil o 0,7 bodu (v ČR 24,8 %). Mezi kraji byl podíl jednotlivců ve věku 65 a více let používajících počítač 6. nejvyšší a podíl u jednotlivců používající internet 5. nejvyšší.

Graf 6.6 Jednotlivci ve věku 65 a více let, kteří použili PC a internet v posledních 3 měsících podle krajů v roce 2014

Zdroj: ČSÚ - VŠIT

Celoživotní vzdělávání (univerzity 3. věku apod.)

Celoživotní vzdělávání zahrnuje veškeré vzdělávání, jímž člověk během svého života udržuje a rozvíjí své odborné znalosti a praktické dovednosti. Patří sem veškeré formy vzdělávání, včetně samostudia. Vzdělávání v dětském a studentském věku je povinností, v době aktivního pracovního života je nutností, ale v seniorském věku je již dobrovolným projevem aktivního přístupu k dané fázi života.

Pro mnohé seniory další vzdělávání představuje spíše formu trávení volného času, nejde již o získávání znalostí a dovedností, které by tito lidé uplatnili na trhu práce. Nové poznatky jim usnadní a zpestří občanský život, umožní jim zdokonalit své zájmové aktivity a přispějí i k navázání nových společenských kontaktů.

Jednou z možností vzdělávání v seniorském věku je **studium na univerzitách 3. věku (U3V)**, které je organizováno na některých vysokých školách. Nabídka vzdělávacích programů obsahuje cykly populárně naučných přednášek a doprovodných akcí pro volný čas, obsahuje ale i ucelené vzdělávací programy (nejčastěji dvou až tříleté), kurzy počítačové, cizojazyčné, kurzy na podporu fyzické a psychické kondice aj. Podmínkami pro přijetí ke studiu U3V je zpravidla dosažení důchodového věku a úplné střední vzdělání s maturitou.

Omezujícím faktorem ale zůstává, že šance na účast v U3V se liší ve vazbě na místo bydliště, možnosti jsou soustředěny do velkých měst, senioři na venkově tuto možnost obvykle nemají. Částečným řešením je organizování virtuálních univerzit třetího věku, které však úzce souvisí s úrovní počítačové gramotnosti seniorské populace.

Organizováním krátkodobých kurzů zaměřených na vzdělávání v oblasti informačních technologií se zabývají soukromé agentury, jsou pořádány i na středních školách a učilištích. Možností dalšího vzdělávání osob v seniorském věku jsou i akademie třetího věku, jejichž účastníci již nejsou striktně omezeni úrovní vzdělání.

V Brně poskytuje vzdělávání v univerzitách 3. věku 5 vysokých škol – Masarykova univerzita, Mendelova univerzita v Brně, Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Vysoké učení technické v Brně a Janáčkova akademie múzických umění v Brně.

Přestože se počet míst v U3V v Brně postupně zvyšoval, není dosud jejich kapacita dostatečná. Nabízená místa jsou zpravidla zájemci obsazena už během prvních několika dnů po otevření přijímacího řízení. V tabulce 6.7 je uveden přehled počtu účastníků kurzů. V roce 2014 bylo ve vyjmenovaných školách v Brně v rámci U3V zorganizováno **181 kurzů, jichž se zúčastnilo 8 671 seniorů**. Tímto počtem však není

vyjádřen počet fyzických osob. Ve výročních zprávách jsou uváděny počty programových účastníků - jedna osoba se mohla zúčastnit více kurzů. **Proti roku 2010**, kdy v kurzech U3V v kraji bylo evidováno 4 729 účastníků, **se jejich počet v roce 2014 téměř zdvojnásobil** (nárůst o 3 924 osob, tj. o 83,4 %).

Tab. 6.7 Programoví účastníci kurzů univerzit 3. věku v Brně

Zdroj: Výroční zprávy o činnosti vyjmenovaných vysokých škol

	2010	2011	2012	2013	2014
Janáčkova akademie múzických umění v Brně	.	.	240	260	63
Masarykova univerzita	1 731	4 150	3 158	4 469	4 326
Mendelova univerzita v Brně	857	1 209	976	1 722	1 510
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	333	380	363	750	411
Vysoké učení technické v Brně	1 808	2 061	1 989	2 201	2 361

Již uvedený alternativní způsob studia U3V, tzv. **virtuální univerzita 3. věku**, spojená s činností konzultačního střediska, je evidována např. v městské knihovně v Hodoníně a ve Vyškově.

Knihovna ve Vyškově (KKD Vyškov) již 10 let pořádá **Akademii 3. věku – vzdělávání pro seniory**. Obsahem je vedle přednášek i pořádání kurzů počítačové gramotnosti, kurzů trénování paměti, seminářů o mezilidských vztazích, bezpečnosti, životním prostředí, regionálních tématech aj. V roce 2014 se pořádaných kurzů zúčastnilo 579 seniorů, za 10 let trvání to bylo bezmála 7,5 tisíc účastníků.

Vítanou aktivitou Městské policie Brno je pořádání **Senior akademie**. Je to speciální studijní program ve formátu celoživotního vzdělávání určený pro seniory, který byl zahájen v roce 2006. Předměty studia jsou orientovány na témata kriminálních, pořádkových, dopravních nebo požárních rizik, která seniory v současné společnosti ohrožují. Základní studijní program je orientován na seniora jako možnou oběť protiprávního nebo nemravného jednání. Navazující pokročilý studijní program řeší situace seniora v roli poškozeného, svědka nebo oznamovatele. Nástavbovým programem je vzdělávací projekt pro seniory, který je organizován spolu s občanským sdružením Presafe. Hlavními tématy kurzů v této části vzdělávání jsou finanční gramotnost a bezpečné zacházení s financemi, bezpečnost při práci na počítači, na internetu a při manipulaci s mobilním telefonem, bezpečná komunikace a jednání.

Tab. 6.8 Účastníci vzdělávání seniorů

Zdroj: KKD Vyškov, MP Brno

	2010	2011	2012	2013	2014
Akademie 3. věku KKD Vyškov	810	768	773	728	579
Senior akademie MP Brno					
základní stupeň	176	161	149	141	145
pokročilí	.	111	142	149	134

Na začátku roku 2015 si přebralo svá osvědčení 279 absolventů projektu Senior akademie, 145 z nich ze základního a 134 z pokročilého studijního programu. Tento projekt se po vzoru Brna za roky svého fungování rozšířil i do dalších měst v ČR. V letech 2006 až 2014 absolvovalo základní stupeň vzdělávání 1 192 seniorů a 536 seniorů absolvovalo pokročilý studijní program.

Nabídka vzdělávacích aktivit pro seniory může být v Jihomoravském kraji poměrně široká, ovšem **neexistuje žádný komplexní přehled vzdělávacích organizací ani nabízených programů pro seniory**. Vysoké školy, které nabízejí vzdělávání seniorů, mohou být členy občanského sdružení Asociace Univerzit Třetího Věku. Členství však není povinné.

Ne všechny organizace, které se zabývají celoživotním vzděláváním a vzděláváním seniorů, se v dostatečné míře prezentují svou činností na internetu. Počet aktivně vzdělávajících se seniorů v Jihomoravském kraji tak může být mnohem vyšší a nemusí být nutně navázán na městské lokality. **Významnou roli, především v oblasti informačních a komunikačních technologií, může sehrávat rodina a blízcí příbuzní seniorů.** Děti či vnoučata jsou často užitečným prostředníkem mezi světem nových technologií a světem osob v seniorském věku. Právě nejmladší generace, pro kterou je používání počítače, internetu, ale i mobilních telefonů, digitálních televizí, fotoaparátů, navigací apod. již samozřejmostí, může pomoci seniorům překonat bariéry v poznání a aktivním využívání nových technologií.